ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα ΠΠ

Εισαγωγή στην Ψυχολογία

Ενότητα 2: Τομείς Έρευνας της Σύγχρονης Ψυχολογίας

Διδάσκουσα: Ειρήνη Σκοπελίτη

Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

CC BY NC SA

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- ***Παρουσίαση όλων των τομέων έρευνας στο χώρο της Ψυχολογίας και των πιθανών εφαρμογών της επιστήμης της Ψυχολογίας***

Περιεχόμενα ενότητας

- *Ορισμός τομέων έρευνας*
- *Η επιθετική συμπεριφορά μέσα από διάφορους τομείς της ψυχολογίας*
- *Τομείς έρευνας*
  - *Αναπτυξιακή Ψυχολογία*
  - *Βιολογική Ψυχολογία*
  - *Γνωστική Ψυχολογία*
  - *Εκπαιδευτική Ψυχολογία*
  - *Κλινική Ψυχολογία*
  - *Κοινωνική Ψυχολογία*
- *Η Ψυχολογία ως επάγγελμα*

Ορισμός τομέων έρευνας

- ***Αναπτυξιακή Ψυχολογία***
  - ***Οι αναπτυξιακοί ψυχολόγοι μελετούν την αλλαγή της συμπεριφοράς κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης***

- ***Βιολογική Ψυχολογία***
  - ***Οι ερευνητές στο κλάδο της βιολογικής ψυχολογίας μελετούν τις βιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς***

- ***Γνωστική Ψυχολογία***
  - ***Οι γνωστικοί ψυχολόγοι μελετούν τις νοητικές λειτουργίες και την επίδρασή τους στη συμπεριφορά***

- ***Εκπαιδευτική Ψυχολογία***
  - ***Οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι διατυπώνουν θεωρίες σχετικά με μάθηση και διδασκαλία***

- ***Κλινική Ψυχολογία***
  - ***Οι κλινικοί ψυχολόγοι μελετούν τις αποκλίσεις στην ανθρώπινη συμπεριφορά***

- ***Κοινωνική Ψυχολογία***
  - ***Οι κοινωνικοί ψυχολόγοι διερευνούν την κοινωνική γνώση και την κοινωνική επίδραση στη συμπεριφορά***

Η μελέτη της επιθετικής συμπεριφοράς από διάφορους τομείς της ψυχολογίας

- ***Αναπτυξιακή Ψυχολογία***
  - ***Πώς αλλάζει η επιθετική συμπεριφορά κατά την ανάπτυξη;***

- ***Βιολογική Ψυχολογία***
  - ***Ποιες είναι οι βιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς; Γιατί κάποιοι είναι πιο επιθετικοί από άλλους;***

- ***Γνωστική Ψυχολογία***
  - ***Πώς δικαιολογούν οι άνθρωποι την επιθετική συμπεριφορά τους;***

- ***Εκπαιδευτική Ψυχολογία***
  - ***Πώς μπορούμε να μάθουμε στα άτομα να ελέγχουν την επιθετικότητα τους; Πώς εκφράζεται η επιθετικότητα στο σχολείο;***

- ***Κλινική Ψυχολογία***
  - ***Πώς οι εμπειρίες της παιδικής ηλικίας, οι ασυνείδητες επιθυμίες κλπ, επηρεάζουν τη συμπεριφορά του ατόμου; Πώς μπορούμε να αλλάξουμε την επιθετική συμπεριφορά;***

- ***Κοινωνική Ψυχολογία***
  - ***Πώς η επιθετική συμπεριφορά του ατόμου επηρεάζεται από τη συμπεριφορά των άλλων;***

Αναπτυξιακή Ψυχολογία

- ***Μελετά αλλαγές στην συμπεριφορά και τη νόηση με την ηλικία.***

  – ***Πώς αναπτύσσεται μία συμπεριφορά;***
  – ***Πότε πρωτοεμφανίζεται;***
  – ***Πώς επηρεάζεται από το περιβάλλον;***
  – ***Ακολουθεί μία κανονική πορεία;***

(π.χ. Κινητική ανάπτυξη)

Εξελικτική Ψυχολογία (έναντι Αναπτυξιακής)

- ***Μελετά την αλλαγή της συμπεριφοράς στα έμβια όντα κατά τη διάρκεια της φυλογενετικής εξέλιξης του είδους.***

- ***Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στον προσαρμοστικό χαρακτήρα της συμπεριφοράς.***
  - ***Πώς προσαρμόζει το κάθε είδος (και ο άνθρωπος) τη συμπεριφορά του σε αναλογία με το περιβάλλον του προκειμένου να επιβιώσει;***

- ***Πώς εξελίχθηκε και προσαρμόστηκε η συμπεριφορά των ανθρώπων κατά τη διάρκεια της μακράς περιόδου εξέλιξης μέσω της φυσικής επιλογής;***

Βιολογική Ψυχολογία

- ***Εξετάζει τις σχέσεις ανάμεσα στην συμπεριφορά και στην λειτουργία κυρίως του νευρικού συστήματος και του ενδοκρινολογικού συστήματος.***

- ***Ποιες είναι οι βιολογικές βάσεις μιας συμπεριφοράς ή μιας νοητικής λειτουργίας;***

Γνωστική Ψυχολογία

- ***Μελετά τις νοητικές διεργασίες της αντίληψης, της μνήμης, της λύσης προβλημάτων, της γλώσσας.***

- ***Ποιος είναι ο ρόλος των υποκείμενων νοητικών λειτουργιών και της προϋπάρχουσας γνώσης;***

Εκπαιδευτική Ψυχολογία

- ***Αναπτύσσει θεωρίες σχετικά με τη μάθηση και τη διδασκαλία.***

- ***Οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι κάνουν έρευνες για τις μεθόδους διδασκαλίας και βοηθούν στην εκπαίδευση των διδασκόντων.***

- ***Ποιες είναι οι αποτελεσματικότερες μέθοδοι για τη διαμόρφωση αναλυτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και διδακτικών μεθόδων;***

Κλινική Ψυχολογία

- ***Μελετά τις αποκλίσεις και τις διαταραχές της συμπεριφοράς και προσπαθεί να τις εξηγήσει και να τις αντιμετωπίσει.***

- ***Πότε θεωρούμε μία συμπεριφορά «φυσιολογική» και πότε «ανώμαλη»;***

- ***Αίτια και αντιμετώπιση***
  - ***Οι κλινικοί ψυχολόγοι εφαρμόζουν τις ψυχολογικές αρχές στη διάγνωση και θεραπεία συναισθηματικών προβλημάτων και προβλημάτων συμπεριφοράς συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής ασθένειας της εξάρτησης από τοξικές ουσίες και τις συζυγικές και οικογενειακές συγκρούσεις.***

Κοινωνική Ψυχολογία

- ***Μελετά πώς συμπεριφέρονται οι άνθρωποι μέσα σε ένα κοινωνικό σύνολο και πώς η κοινωνία επηρεάζει την συμπεριφορά των ανθρώπων.***

- ***Ποιες είναι οι πολιτισμικές επιδράσεις της στενότερης κοινωνικής ομάδας στην οποία ανήκει ένα άτομο, των μέσων μαζικής ενημέρωσης κ.λ.π.;***

(π.χ. Πείραμα συμμόρφωση του Asch)

Δια-Πολιτισμική Ψυχολογία

- ***Μελετά τους τρόπους με τους οποίους οι επιμέρους πολιτισμοί αντανακλούν τις ψυχικές διαδικασίες των ανθρώπων και ταυτόχρονα ασκούν επίδραση στη διαμόρφωσή τους***

- ***Τα ψυχολογικά φαινόμενα μπορεί να επηρεαστούν από τον πολιτισμό, κάποια καθορίζονται πλήρως από αυτόν και άλλα φαίνεται να είναι εντελώς ανεπηρέαστα***

Η Ψυχολογία ως επάγγελμα

- ***Κλινικοί Ψυχολόγοι***
  - ***Εργάζονται με παιδιά που έχουν προσαρμοστικές δυσκολίες ή με ενήλικες που έχουν ψυχολογικά προβλήματα. Χρησιμοποιούν ποικίλες μεθόδους για να διαγνώσουν και να θεραπεύσουν συναισθηματικά προβλήματα ή προβλήματα συμπεριφοράς.***
- ***Συμβουλευτικοί Ψυχολόγοι***
  - ***Εργάζονται με άτομα ή με ομάδες. Χρησιμοποιούν ψυχολογικές θεωρίες για να τους καταστήσουν ικανούς να ξεπεράσουν τα προβλήματά τους και να αναλάβουν τον έλεγχο της ζωής τους. Ως επί το πλείστον αντιμετωπίζουν λιγότερο σοβαρά προβλήματα από αυτά των κλινικών.***
- ***Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι***
  - ***Εργάζονται σε σχολεία πανεπιστήμια παιδικούς σταθμούς για να διαγνώσουν και να επιλύσουν μαθησιακά προβλήματα. Δίνουν συμβουλές στους εκπαιδευτικούς για πιο αποτελεσματικές μεθόδους μάθησης.***

Η Ψυχολογία ως επάγγελμα

- *Ψυχολόγοι Υγείας*
  - *Εργάζονται σε νοσοκομεία κυρίως αλλά και ερευνητικά κέντρα ή πανεπιστήμια. Χρησιμοποιούν τις ψυχολογικές αρχές για να προάγουν πιο υγιείς συνθήκες ζωής.*
- *Οργανωτικοί (Βιομηχανικοί) Ψυχολόγοι*
  - *Δουλεύουν σε επιχειρήσεις και βιομηχανίες βοηθώντας στην επιλογή των καταλληλότερων υπαλλήλων, βρίσκουν τρόπους για την αύξηση της παραγωγικότητας ή βοηθούν το προσωπικό και τη διεύθυνση να αναπτύξουν αποτελεσματικούς στρατηγικούς σχεδιασμούς για μελλοντική ανάπτυξη ή επιτυχή αντιμετώπιση αλλάγών.*
- *Μηχανικοί Ψυχολόγοι*
  - *Προσπαθούν να βελτιώσουν τις σχέσεις μεταξύ ανθρώπων και μηχανών. Βοηθούν στο σχεδιασμό των μηχανών ώστε να ελαχιστοποιηθούν τα ανθρώπινα σφάλματα.*

Σχετική Βιβλιογραφία

- Atkinson, L.R., Atkinson, C.R., Smith, E.E., Bem, J.D., & Nolen-Hoeksema, S. (2003). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard, Τόμος Α*, (Επιμ. Γ. Βορριά, Μπ. Ντάβου, & Ζ. Παπαληγούρα), Εκδόσεις Παπαζήση.
- Βοσνιάδου, Σ. (2005). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Τόμος Α*, Εκδόσεις Gutenberg.
- Coon, D. & Mitterer, J. O., (2013). *Introduction to Psychology: Gateways to Mind and Behavior*. Canada: Cengage Learning.
- Hayes, N. (1998). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Τόμος Α* (Επιμ. Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη), Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Lahey, B. (2012). *Psychology: An Introduction*, McGraw-Hill Humanities & Social Sciences.
- Schacter, D. L., Gilbert, D. T., & Wegner, D. M., (2012). *Ψυχολογία*, (Επιμ. Σ. Βοσνιάδου), Εκδόσεις Gutenberg.

Τέλος Ενότητας

BY NC SA

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδότηση

- *Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.*
- *Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.*
- *Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.*

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Ειρήνη Σκοπελίτη, «Εισαγωγή στην Ψυχολογία». Ενότητα 2:Τομείς Έρευνας της Σύγχρονης Ψυχολογίας. Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: https://eclass.upatras.gr/courses/PN1524/

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

Ως* Μη Εμπορική *ορίζεται η χρήση:

- ***που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο***
- ***που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο***
- ***που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο***

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.